

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

47 familier står på
venteliste for at lære
dansk på et weekend-
højskolekursus.

Side 3

Vanderup Danske Skole
En skole, 6 klassetrin
og 22 elever

Side 5

Det dansk-tyske samarbejde
er kommet op på et nyt niveau.

Stefan Seidler, Slesvig-Holstens koordinator for samarbejdet med Danmark
Side 7

Fra venstre Nele Möller, Stine Dau, Cihan Gülgen, Moritz Borcheding og Celine Graves. Fem fornøjede kommende studenter, der har travlt med eksamensforberedelserne.

13. årgang er lettet

Karaktersagen

Ingen af de elever, Fokus har talt med, havde turdet tro på, at sagen ville live løst inden deres studentereksamen

Angsten for ikke at kunne komme ind på sin drømmeuddannelse på grund af en for lav omregningsfaktor er forbi.

»Det er godt.« »Det er en lettelse.« »Karakterne bliver omregnet på baggrund af vores sydslesvigske karakterer.« Der er glæde hos 13. årgang, der snart skal til studentereksamen.

- Sidste år var der nogle, der mistede helt op til 1,1 point i deres karakterpladser. Sydslesvigerne mistede 77 studiepladser på den konto, siger Nele Möller fra 13. årgang, mens Joker Nicolai fortæller, at nogle var nødt til at søge ind på studier, der ikke krævede så høje gennemsnit.

I februar var 13. årgang inviteret på studietur til København af Grænseforeningen. Her mødtes de blandt andre med undervisningsminister Christine Antorini, men det fik dem ikke til at tro på en løsning.

- Politikerne talte og talte, men de kom ikke noget med noget konkret, siger Cihan Gülgen.

I midten af februar gik et lille udvalg bestående af otte gymnasieelever sammen og oprettede Facebooksiden »Sammen mod omregningstabellen«, der lige nu har 1059 »venner«.

- Vi har fået stor støtte fra Danske Gymnasieelevers sammenslutning, siger Nele Möller, der er med i gruppen.

Moritz Borcheding fra 13. årgang får normalt høje karakterer. Alligevel har han planlagt et sabbatår, hvor han vil tage til Vietnam og Sydøstasien.

- Jeg troede ikke på, at karakterproblemet ville blive løst før til næste år, derfor besluttede jeg at tage et sabbatår, siger han og fortæller, at han vil læse i Danmark bagefter. Gerne noget med økonomi.

- Omregningsfaktoren er især vigtig for dem, der ligger i midten, og det er de fleste. Ligger du helt i top eller helt i bund, har omregningsfaktoren ikke så stor betydning, siger

Cihan Gülgen, der selv ligger højt. Han vil i modsætning til de fleste af kammeraterne ikke tage et sabbatår, men flytte til Sønderborg og begynde at læse european studies i Sønderborg lige efter sommerferien.

- Jeg frygtede, at vi ville få en dårlig løsning. Jeg troede ikke, vi blev taget seriøst, siger Nele Möller, der efter et sabbatår i England vil læse til lærer i Aarhus.

Annelise Mølvig

- Jeg frygtede,
at vi ville få
en dårlig løsning.
Jeg troede ikke,
vi blev taget seriøst.

Nele Möller

Matematikerens talrækker

I mange år fodrede matematiklærer og studievejleder Peter Dammann fra Duborg-Skolen de danske embedsmænd med gennemsnitstal for Duborg-elevernes studentereksamen.

Det gjorde han sidste gang i 1997. Siden 1998 er der ikke rørt ved karaktererne. Indtil man sidste år besluttede at omregne de tyske karakterer til danske ud fra et fælles tysk gennemsnit.

Så fandt matematikeren sine tabeller frem igen.

- Jeg har taget karaktergennemsnittet fra 2011 og frem til 2014, det vil sige for de år, hvor vi har haft profilgymnasium. De tal har jeg sammenlignet med de danske karakterer for

2013, siger han og fortæller, hvordan han for hvert fag har regnet på, hvor stor en procent af eleverne, der har fået den laveste karakter – og sammenlignet karakterne på begge sider af grænsen. Dernæst har han taget den næstlaveste karakter og sammenlignet. Og så fremdeles. De tal har han givet til Skoleforeningen, der har taget dem med til forhandlingerne i København.

Hvis ministerierne følger Peter Dammanns forslag, vil et tysk gennemsnit på 4 svare til 2 på det danske eksamensbevis. En tysk karakter på 2,5 vil svare til et dansk gennemsnit på 7,5. Gennemsnittet på 1,0 vil få karakteren 12 i det danske system.

Annelise Mølvig

En unødig sag

Karaktersagen er løst. Skoleforeningens direktør Anders Molt Ipsen er lettet, men også lidt ærgerlig:

- Det burde ikke være blevet til en sag, siger han og fortæller, at det har krævet mange møder og argumenter at nå frem til en løsning. Til gengæld tror han, at løsningen er holdbar.

- Alle spørgsmål om omregningsfaktoren er løst, og eleverne får et

indstik med deres danske karakterer. Og endnu bedre: Aftalen er politisk forankret, siger han og tilføjer:

- Løsningen tager udgangspunkt i vores elever.

Anders Molt Ipsen roser både Grænseforeningen og formanden for Sydslesvigudvalget, Troels Ravn, for at have gjort en stor indsats.

Annelise Mølvig

Leder

»Nu er dagen fuld af sang...«

Mandag den 23. marts var en rigtig god dag for det danske mindretal, os i Skoleforeningen og vores ældste elever i særdeleshed.

Det skyldes, at Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Uddannelses- og Forskningsministeriet og Undervisningsministeriet hen over eftermiddagen kunne udsende en fælles presseerklæring med det gode budskab om, at der nu var fundet en løsning og dermed opnået enighed omkring karakteromregningen for de danske mindretalsskoler i Sydslesvig.

Den sidste brik var faldet på plads ved forhandlingerne mellem ministerierne og Skoleforeningen på et møde i Flensborg torsdagen forinden, og det var kun endnu et spørgsmål om at finde det rette tidspunkt at offentliggøre den gode nyhed på.

Det glæder mig umådeligt og gør mig utrolig lykkelig, at det er lykkedes os at rette op på misforståelserne og sikre os, at det danske mindretals særlige tilhørsforhold til Danmark nu vil blive tilgodeset. Dansk sprog og kultur er omdrejningspunktet og fundamentet for Skoleforeningens virke, der ikke tillader en karaktersammenligning med den offentlige tyske skole.

Det er utrolig vigtigt for os i det danske mindretal og frem for alt i Skoleforeningen, at der med baggrund i forståelse for vores unikke udgangspunkt igen er fundet en løsning, der tager højde for de faktiske forhold, der adskiller vores danske gymnasier i Sydslesvig fra de tyske skoler i Bayern, Baden-Württemberg, Sachsen og Slesvig-Holsten.

Og den fundne løsning gælder med tilbagevirkende kraft og omfatter derfor også studenterne fra 2014. Så det kan faktisk ikke blive meget bedre!

Jeg vil gerne have lov til at rette en stor tak til Skoleforeningens dygtige medarbejdere, som har været aktive i »karaktersagen«, navnlig Anders Molt Ipsen, Olaf Runz, Jørgen Köhl, Ebbe Rasmussen, Flemming Rasmussen og John Læsøe. Det er dem, der med stort engagement har stået for den grundlæggende faglige udredning og skriftlige argumentation for vores standpunkt, og det er dem, der har holdt møderne med ministeriernes embedsmænd og haft ansvaret for alt det, der har dannet den faktuelle basis for indsigelsesprocessen.

Derudover vil jeg gerne takke Troels Ravn og hele Sydslesvigudvalget, Generalkonsulatet, Grænseforeningens formand Mette Bock, vores minister Anke Spoorendonk og alle andre, der har benyttet sig af deres politiske netværk for at tale Skoleforeningens – ja, hele mindretallets – sag.

Og jeg vil heller ikke glemme at takke de engagerede unge mennesker fra A. P. Møller Skolen og Duborg-Skolen, der har været så dygtige til at tale deres sag og således har bidraget til at synliggøre problemstillingen både på nettet, via breve, i avisartikler og på selve Christiansborg.

Og sidst, men ikke mindst vil jeg sige tak til uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Nielsen og undervisningsminister Christiane Antorini, som begge var lyttende og lod sig overbevise om, at vores elever på de danske skoler syd for grænsen får en skoleuddannelse, der forbereder dem til en videregående uddannelse i Danmark på lige fod med elever på skoler i Danmark.

Sydslesvig er en hjertesag, og det har gjort meget ondt, at vores og vores elevers selvforståelse om at være del af det danske folk blev draget så drastisk i tvivl. Episoden viser, at vi som mindretal har en stor opgave i at genskabe en bevidsthed i den danske befolkning om vores vilkår og virke som dansk mindretal i Tyskland.

Det lykkedes i dette tilfælde helt konkret at genskabe forståelse hos to ministre og i deres ministerier – både om mindretallet og om Skoleforeningens virke med omtrent 8.000 børn i 56 daginstitutioner og 46 danske skoler. Det glæder mig meget.

Mandag var derfor en særlig dejlig dag. Sikke en gave at få lov til at starte sit første fællesrådsmøde som formand i Skoleforeningen med ordene: »Kære alle! Karaktersagen er... en saga blot! ...sådan slutter vi vor leg, så glad som den begyndte.« (Jeppe Aakjær)

God Påske!

REDAKTIONSKOMITE

Udo Jessen

Niels Ole Krogh

Anders Molt Ipsen

Redaktion: Annelise Mølvig

Layout: Eyla Both

Tlf. 0461-5047104
kommunikation@skoleforeningen.org

Næste udgave af Fokus udkommer den 25. april 2015.

FOTO: ANNELISE MØLVIG

Tove Hinriksen fik blomster og klapsalver på Fællesrådsmødet mandag den 23. marts.

Tove går efter 30 år

For 50 år siden tog Tove Hinriksen realeksamen fra Gustav Johannsen-Skole i Flensborg. For 30 år siden begyndte hun som kontorassistent ved Skoleforeningen. Og for 15 år siden fik hun en kæreste i Vinderup, oppe ved det nordvestlige hjørne af Limfjorden. Lidt nordøst for Holstebro.

For en uge siden fejrede hun 50-års jubilæet med de gamle klassekammerater. I onsdags havde hun sidste arbejdsdag på Skoleforeningen. I april flytter hun op til kæresten i Vinderup.

- Mig, mig der altid har været sydslesviger, siger hun med sit karakteristiske grin.

Det grin kom Udo Jessen, formand for Skoleforeningen, også ind på, da han på Fællesrådsmødet i mandags takkede hende for 30 års indsats.

- Jeg kan ikke forestille mig skolekontoret uden Tove, sagde han og fremhævede, at rigtigt mange forældre har været i kontakt med Tove.

- Du har også været en efterspurgt rådgiver for lederne i Sydslesvig, sagde han og fortsatte:

- Du har holdninger, og du er ikke bange for at komme med dem.

Indtil for et år siden arbejdede Tove på fuld tid, men det seneste år har hun kun arbejdet tre dage om ugen. Nu fylder hun 67, og så er det på tide at stoppe, synes hun.

Inden Udo Jessen overrakte en stor buket blomster til Tove Hinriksen, kom han ind på hendes latter:

- Når Tove går i gang med at le, så har man ikke brug for en gps for at finde hende! Mega mega stor tak for din indsats.

Annelise Mølvig

Mødtes efter 50 år

I 1965 forlod de Gustav Johannsen-Skolen med deres realeksamen-bevis i hånden. Det er 50 år siden, og det skulle fejres.

Lørdag den 21. marts mødtes næsten alle. Kun fem kunne ikke komme. En af deres unge lærere fra dengang, forhenværende skoleinspektør på Gustav Johannsen-Skolen Jørgen Pejtersen, deltog også i jubilæet. De 24 jubilarer blev først vist rundt på skolen af skoleinspektør Ole Uth. Derefter var der frokost på St. Knudsborg. Jubilarerne har aftalt at mødes igen om fem år.

Annelise Mølvig

FOTO: PRIVAT

50 år er der gået, siden de fik deres realeksamen, men de fandt hurtigt hinanden ved 50 års-jubilæet.

Høvdingene indtager København

FOTO: ANNELISE MØLVIG

The Fighters fra Harreslev Danske Skole var de tredjebedste til høvdingebold.

Bliver du ramt af modstanderens bold, er du død. Reglerne for høvdingehold er enkle. Ti mand på hvert hold skal kæmpe, indtil det ene hold er udslettet.

- Eleverne er helt vilde med det, siger overhøvdingen, Monica Eich-

horn, der kommer fra Gustav Johannsen-Skolen. Hun er formand for idrætsudvalget i Kreds Sydslesvig og arrangør af det store høvdingeboldstævne.

Forinden har eleverne kæmpet mod hinanden. De to bedste hold fra

hver kreds deltog i høvdinge-stævnet i Idrætshallen i onsdags. Vinderholdet, Spacemonkeys fra Jørgensby-Skolen, går videre til Skoleidræts Danmarks-mesterskab i København den 12.-13. maj.

På andenpladsen kom Skovlund-Valsbøl og på tredjepladsen The Fighters fra Harreslev Danske Skole.

- Det er spændende at kæmpe mod andre hold, som vi ikke kender, lød det fra The Fighters. Selv om de lige havde tabt kampen mod Spacemonkeys, beholdt de kampgejsten:

- Vi tabte, fordi de andre var bedre, men vi gjorde vores bedste, lød det i kor.

Mange af holdene spillede uafgjort og måtte ud i tredje runde for at afgøre kampen.

- Elever er blevet dygtige til høvdingebold, de er meget jævnbyrdige, og mange spiller taktisk, siger Monica Eichhorn.

Annelise Mølvig

Familier i kø til danskkurser

Danskkurser

Weekendkurser for forældre og børn er en succes. De to første weekender er fyldt op, og 47 familier håber, at der bliver udbudt flere kurser.

Intensiv sprogundervisning og masser af workshops. To voksne og tre børn i en gruppe. I den ene workshop skal de dække bord og lære alle ordene, i den anden en tur til stranden, i den tredje klippe og skrive gækkebreve...

Charlotte Bassler, formand for voksenundervisningsudvalget, er ikke til at stoppe, når hun fortæller om succesen med danskkurser for hele familien fra lørdag morgen til søndag sidst på eftermiddagen.

Det første kursus finder sted på Højskolen Østersøen den 18. – 19. april. Her deltager 26 voksne, 19 børn og 12 frivillige samt tre ansatte. Der er ikke plads til flere. Det er der heller ikke på det næste kursus, der finder sted 18. – 19. juli på Jaruplund Højskole.

- Vi har 47 familier på venteliste, men ikke penge til flere kurser i år, jamrer Charlotte Bassler.

Bag familiekurserne står Voksenundervisningsudvalget, Skoleforeningen og Sydslesvigsk Forening, SSF. For at kunne deltage skal man have børn i en af Skoleforeningens institutioner samt være medlem af SSF. Kurset koster 105 euro for to voksne og to børn.

Ideen til familiekurserne for både

børn og voksne er ifølge Bassler opstået, fordi det ofte kun er den ene forælder, der kommer af sted, mens den anden bliver hjemme og passer børn. Kurser med børn dur heller ikke, fordi forældrene ikke kan koncentrere sig, når børnene løber rundt og leger. Derfor er det blevet til et kursus for både forældre og børn.

- En brændenælde er lige interessant for en voksen og for et barn på fem år, siger Charlotte Bassler og håber, at når familien næste gang er på ferie ved Vestkysten, kan de sige: Se, her er en knivmusling.

- Så har de det ord til fælles og ved måske ikke, hvad den hedder på tysk, siger Charlotte Bassler.

Ifølge Charlotte Bassler rammer familiekurserne lige ned i et behov:

- Jeg har aldrig ført så mange søde samtaler. Forældrene ringer og siger, det er lige det, de har brug for.

Charlotte Bassler har trukket på mange af sine tidligere kolleger fra Kobbermølle Skole og overtalt dem til at være frivillige ledere af de forskellige workshops.

- De to lærere, der kører intensivt kursus for begyndere og for viderekomne, får løn. De skal jo forberede deres eget kursusmateriale og arbejde med nogle fokusord, der går igen

i workshopperne og memory-spillet, siger hun og fortæller, at der dertil kommer to hjælpere fra henholdsvis SSF og Skoleforeningen, der også får løn.

- Vi lægger vægt på, at skal være mange workshops, fordi grupperne skal være så små, at de tør tale. Ved måltiderne bliver deltagerne fordelt, så der er dansktalende ved alle borde, siger Charlotte Bassler, der håber, at nogle familier får brudt vanen med at tale tysk indbyrdes.

- Jeg har talt med forældre, der fortæller, at deres børn er begyndt at tale dansk indbyrdes, fordi det forstår forældrene ikke, siger hun.

Deltagerprisen på 105 euro per familie dækker ikke den reelle pris, men Skoleforeningen og SSF har lovet at dække underskuddet, hvilket bliver cirka 2000 euro til hver.

Efter de to kurser skal Skoleforeningen, SSF og Voksenundervisningsudvalget evaluere og finde ud af, om man vil fortsætte.

- Jeg håber, at der fremover vil være fire weekendkurser om året, siger Charlotte Bassler og tilføjer:

- Jeg ser også for mig, at man kan lave et tilsvarende tilbud ude i distrikterne.

Annelise Mølvig

Sange med klap, vrik og tramp

Leg og læring

Pædagoger lærte nye sange med masser af bevægelse, da de var på et to timers eftermiddagskursus på Sørup Børnehave.

Store voksne sad på små stole og på gulvet, mens de sang nye børnesange med masser af bevægelse i. Det var 21 pædagoger fra vuggestuer, børnehaver og SFO'er, der mødtes en onsdag eftermiddag i Sørup Børnehave. Her sang, spillede og bevægede de sig til Maik Andresen på guitar. Til daglig er han leder af børnehaven, men denne dag var han inspirator for sine kolleger.

»Jeg kan hoppe som en frø
jeg kan hoppe som en frø
jeg kan hoppe som en frø
- til jeg ikke gider mere« sang de. Blandt andet.

- Vi har brug for mere bevægelse og flere ideer, sagde Tanja Pfeifer fra Borreby Børnehave i Egernførde, der er overbevist om, at »frø-sangen« bliver hendes nye favorit. Versene skifter, så børnene kan vrikke som en and, trampe som en bjørn eller danse som en myg.

Efter at have arbejdet i en børnehave i ti år er Sonja Sickelka netop begyndt i Ejderskolens SFO.

- Jeg har brug for at lære nogle sange, som jeg kan bruge til de lidt større børn, sagde hun.

Jörg Friedrichsen fra Kiel-Pries Børnehave kom også for at få ny inspiration.

- Jeg kender de klassiske børnesange, men mangler at kunne sige »Jeg har lige en sang med noget bevægelse«. Det er jo svært for børn at sidde ned, her danser de til indholdet.

For Maik Andresen er sang en vigtig del af sprogindlæringen.

- Musikken kan rumme alle børn, siger han og fortæller om hjerneforskerne, der siger, at sproget sidder i venstre hjernehalvdel, mens musikken sidder i højre.

FOTO: ANNELISE MØLVIG

Maik Andersen sang for og ledsagede på sin guitar, mens hans pædagogkolleger måtte hoppe og bruge arme og ben.

- Musikken får børnene i gang med at koordinere de to hjernehalvdele.

Han hiver endnu en sang frem med masser af larm og bevægelse.

- Børn lærer bedst i kaos, siger han og fortæller, at den især er god, hvis drengene har for meget energi.

- Kan I mærke, at drengene slet ikke kan komme ned, så sæt gang i den her sang. Bagefter er deres testosteron i bund, og så kan de kon-

centrere sig lidt igen, siger han og forklarer, at den også kan være god, når man sidder og skal lave lektier med børn.

- Når de har hoppet, så er de klar igen, siger han.

Pædagogerne fik hver en mappe med 13 nye sange til forskellige alderstrin. Desuden gav Maik Andresen dem link til en side med mere materiale.

Annelise Mølvig

Inspirationsfolder

Velkommen til billedbøgernes verden. Billedbøger er elsket af både børn og forældre. Det er ikke så underligt, for der er noget helt specielt ved samspillet mellem teksten og billederne i gode billedbøger. Men hvert år udkommer flere hundrede nye billedbøger med sjove, skægge, rørende, uhyggelige, originale og nykabende fortællinger, så det kan være svært at følge med. På vores hjemmeside www.dcbib.dk finder I

en fin folder - Årets billedbøger 2014. I denne emneliste stiller vi skarpt på de bedste titler fra året, der gik. Lad dig inspirere af denne liste til at læse højt for dine børn.

Find og lån det der passer jer bedst med hjem til hyggelig læsning i familien. Materialerne kan skaffes på vores biblioteker i Sydslesvig.

Inge Marie Bordinggaard Elechukwu,

Børnebibliotekar ved

Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

Hatlund-Langballe Danske Skole på vej til Mars!

»Mars-Art-Festival« finder sted i 2016 på begge sider af grænsen. Den vil munde ud i en større international kunstfestival.

17 elever fra 3-6. klasse på Hatlund-Langballe Danske Skole har søgt om at være med og er i gang med at forberede sig. 17 elever fra 3-6. klasse har netop haft en teaterprojektuge for 17 elever i 3-6. klasse.

Vi har søgt om at være en del af det grænseoverskridende kunst- og kulturprojekt »Sønderjylland goes to Mars«, som finder sted fra september 2014 – sommer 2016.

For at gøre vores lille skole mere synlig udadtil er vi glade for at kunne være en del af dette samarbejdsforum. Det lyder meget spændende – også fordi vi således kan yde et bidrag til et lovende grænseoverskridende samarbejde indenfor kulturregionen.

De sidste mange år har vi arbejdet sammen med den dygtige teaterpædagog Folke Nierade, som netop sammen med Rick Towle, p.t. UC Syd er primus motor for »Sønderjylland goes to Mars«. Vi sluttede projektugen med at opføre vores teaterstykke for skolens og børnehavens forældre, der kom også en del gæster fra omegnen. Hatlund-Langballe

Danske Skole har tradition for at have en teaterprojektuge en gang om året, og den plejer at være til stor glæde for vores elever og til gavn for deres personlige udvikling.

Vi regner med, at Skoleforeningen bakker op om vores grænseoverskridende kulturfokus-projekt »Sønderjylland goes Mars«. Læs mere på www.marspassion2040.de

Klaus Andersen, leder af

Hatlund-Langballe Danske Skole

FOTO: KLAUS ANDERSEN

Arthur Nierade fra 5. klasse.

Fejl: Jens Jessen-Prisen

I sidste nummer af Fokus var der et billede af Christian Kronika, der overrakte Jens Jessen-Prisen til Sophie Marie Krüger på Duborg-Skolen.

Desværre stod der i billedteksten, at det var afdelingsleder Torben Hansen. Fokus beklager fejlen.

Annelise Mølvig

Vuggestue bliver indviet

Oksevejens Børnehave inviterer til indvielse af den nye vuggestue. Det sker lørdag den 25. april mellem klokken 14 og 15.

Der bliver serveret kaffe og te med kager i det danske hus, og klokken 14.15 holder lederen af Oksevejens Børnehave, Gisela Ahlbory, tale.

Annelise Mølvig

Kulturambassadørerne forbereder sig

Kulturformidling

Hvert halve år inviterer Grænseforeningen sine kulturmødeambassadører på weekend. Formålet er at samle op på det seneste halve års aktiviteter, forberede de næste og blive dygtigere ambassadører.

I år mødte 25 ud af 35 aktive kulturambassadører op på Jaruplund Højskole. Det var første gang, kulturambassadørerne mødtes der. De halvårslige weekender finder sted rundt om i landet, men oftest i Sydslesvig.

- Det er det laveste deltagerantal, vi har haft længe, men mange var syge, siger Maya Bram Sommer, der er projektleder i Grænseforeningen.

Foreningens kommunikationschef, Lotte Dahlmann, gav de unge medietræning. Der var workshop om dialog og konflikthåndtering. Ambassadørerne mødte en kvinde, der oprindeligt kommer fra Pakistan, og som er medlem af Dansk Folkeparti. Desuden arbejdede de med at formidle grænselandets historie på fire plancher. Ind i mellem fortalte Jaruplunds forstander, Karsten Dressø, om Sydslesvig.

Et af de kommende arrangementer, som kulturambassadørerne planlagde, er den 26. april. Planen er at vise, at danskerne findes i man-

ge modeller – herunder det danske mindretal. Det skal foregå, ved at danskerne og sydslesvigerne tegner Danmarks fremtid med kridt på veje og pladser. Både hvad de er stolte af ved det danske samfund og deres drømme for det danske samfund. Det kommer til at foregå i Aalborg, Odense, Aarhus og København samt forskellige steder i Sydslesvig.

Det er kulturambassadørerne, der står for arrangementerne.

- Vi lægger op til, at det bliver en Instagram-kampagne, siger Maya Bram Sommer.

Som noget nyt har Grænseforenings kulturambassadører sagt ja til at arbejde sammen med Cph DOX om et undervisningsprojekt. De foreløbige planer går ud på, at kulturmødeambassadørerne skal lave en række videoer, hvor de fortæller om at være vokset op med flere sprog og kulturer – heriblandt også Sydslesvig.

Annelise Mølvig

Maya Imal og Claas på en af weekendens mange workshopper.

Mindretal for højskoleelever

I en uge har eleverne på Jaruplund Højskole beskæftiget sig med mindretallenes sameksistens. Allerførst mødte de Grænseforeningens kulturmødeambassadører. Det var Jana fra Sydslesvig, som læser i København, dansk-somalieren Jamo, der læser i Odense, og Sara fra dansk-irakeren, der læser i Aarhus.

- De fortalte deres historier om at være sydslesviger i Danmark og om at være somalier og iraker i Danmark, fortæller højskoleforstander Karsten Dressø. Det førte til en debat med Jaruplund-eleverne om national identitet og minoriteter.

- De var fantastiske til at facilitere dialogen og til at være ambassadører for både danskheden og deres kultur, siger forstanderen og fortæller, at de 15 højskole-kursister brugte den første eftermiddag som afsæt for ugens tema om mindretal. *Annelise Mølvig*

FOTOS: MAYA BRAM SOMMER, GRÆNSEFORENINGEN

Cansu bruger kridt til at tegne sine ønsker for Danmarks fremtid.

Jaruplund satser på Sydslesvig og Norden

Fremover vil Jaruplund Højskole stile efter en overvægt af sydslesvigske, danske og nordiske kursister samt kursister fra andre mindretal. Det fortæller forstander Karsten Dressø.

I øjeblikket går der 15 kursister på forårskurset. Målet er en fyldt skole, det vil sige 40 kursister om tre år.

- Vi regner også med at gøre kurserne længere. Hidtil har vi kørt med tre-måneders kurser, men fremover vil vi tilbyde kurser fra januar til juli og fra september til december, siger Karsten Dressø og fortæller, at de tre sommermåneder bliver brugt på kurser på en eller to uger.

Det er tanken, at flere af kurserne skal kombineres med arrangementer for ikke-kursister.

- Vi vil lægge væggene ned og invitere folk ind, siger han og fortæller, at højskolen sammen med Sydsles-

vigsk Forening har planlagt en fælles sankthansfest.

- Der kan også være korte kurser, hvor et af oplæggene egner sig til at åbne op for andre deltagere, siger Karsten Dressø og fortæller, at arrangementerne vil blive annonceret i Sydslesvigkalenderen.

Uanset om det er et kursus i folkedans eller Vadehavet, skal der ifølge forstanderen altid være noget om sydslesvigsk kultur og det at tilhøre et mindretal.

Sidste år var der i alt 752 kursister på de korte kurser. På nuværende tidspunkt har 606 meldt sig til sommerens kurser.

- Det er da positivt, at vi er så langt fremme, siger Karsten Dressø og fortæller, at de fleste af de tilmeldte kommer fra Danmark.

Annelise Mølvig

Skurk spillede ved København-Bonn-jubilæet i Berlin

Skoleforeningens underholdningsorkester, kaldet Skurk, spillede, da 60 års jubilæet for København-Bonn Erklæringerne blev fejret i Berlin torsdag den 26. og fredag den 27. marts.

- Vi er meget, meget glade for, at vi er blevet spurgt, sagde lederen af Skurk, Bente Stenger, over mobiltelefonen, mens hun sammen med 35 elever, en tekniker og en konferencier kørte i bus til Berlin onsdag aften.

Torsdag spillede Skurk en halv time ved den officielle fejring af erklæringerne, det vil sige for både danske og tyske ministre samt andre højtstående personer. Fredag gav de først en skolekoncert på den tysk-skandinaviske skole i Berlin, dernæst på Nordische Botschaften, fælleshuset for de nordiske ambassader.

Da det i år er 150 år siden, den danske komponist Carl Nielsen blev født, har orkesteret arbejdet med Carl Nielsen-musik siden efteråret. Blandt andet spillede de Carl Nielsens Aladdin-suite, men også meget andet.

- Vi har fået pianist Rainer Effen-

berg, der er ansat ved musikskolen i Nordfriesland, til at skrive en suite over nogle af Carl Nielsens folkelige melodier, fortæller Bente og oplyser, at hun også selv har arrangeret nogle stykker, blandt andet »Påskeblomst, hvad vil du her« og »Underlige aftenlufter«. Dertil kommer, at eleverne på den tysk-skandinaviske skole har fået til opgave at øve sig på Carl Nielsen-sangen »Jeg ved en lærkerede«.

- Jeg har arrangeret en samba-udgave af »Jeg ved en lærkerede«, siger Bente Stenger, der håber, at eleverne kan synge med, når Skurk spiller.

Orkesteret har haft travlt med at øve.

- Vi har øvet os siden september. Det lyder af meget, men vi mødes jo kun en gang om måneden, så vi har haft travlt, siger Bente Stenger og forklarer, at mellem spilledagene skal eleverne selv øve.

Torsdag aften tog hele orkesteret ind for at se performance-teatret »Dummyslab«, der er en blanding af artistteri, dans og livemusik.

Annelise Mølvig

FOTO: MARTIN VONDRAN

Ministerpræsident Torsten Albig kom for at hilse på Skurk-orkesteret, og udenrigsminister Frank-Walter Steinmeier gav sig også tid til at nyde orkesteret, fortalte Bente Stenger efter koncerten torsdag.

FOTOS: ANNELISE MØLVIG

“

Vanderup er Sydslesvigs navle.
Vi ligger lige ved siden af B200.

Karen Hansen, skoleleder

Vanderup Danske Skole bærer videre på den gamle landsby-tradition og begynder undervisningen klokken 07.30. Det betyder, at eleverne har fri 12.50. Om onsdagen har de mulighed for at deltage i musik frem til 13.40.

Småt, alsidigt og anderledes

Lille skole

På en lille skole bliver eleverne undervist sammen på tværs af klassetrin af lærere, der breder sig over langt flere fag, end deres respektive linjefag kan dække.

22 elever mellem 1. og 6. klassetrin er samlet i en klasse. Andre gange er de to, tre eller fire årgange sammen. Sådan er hverdagen på en lille skole som Vanderup Danske Skole.

- I idræt og kristendomskundskab er alle eleverne samlet, men i historie og natur-teknik bliver 3., 4., 5. og 6. klasserne undervist sammen, forklarer Karen Hansen, der ud over at være skoleleder også er den ene af skolens samlede lærerstab på tre personer. De to andre er Steen Torben Arnkjær, der underviser i sløjd, idræt og dansk, og Pia Erichson, der har fagene engelsk, tysk, håndarbejde, natur og teknik, kristendoms-kundskab og formning. Karen Hansen tager sig af specialundervisningen, underviser i matematik og er medlærer i tysk og dansk. Desuden underviser hun i historie, et fag der ligger langt fra hendes baggrund som først maskiningeniør, senere matematiklærer, men efter at have kigget på læseplanerne for faget, har hun hentet hjælp i Skoleforeningen.

- Jeg kontaktede fagkonsulenten for historie, og sagde »hjælp mig«, siger Karen Hansen og fortæller, at efter at de havde talt lidt om, hvilke emner Karen havde lyst til at tage fat på, hjalp konsulenten hende med at finde egnede bøger.

- Herefter gik jeg hjem for at søge legater til at købe nye bøger for, siger Karen.

- Desuden søgte jeg på internettet og fandt materialer der, siger Karen og kalder det en udfordring at skulle undervise så mange årgange på en gang.

- Vi har alle tre søgt Skoleforeningens kurser i undervisningsdifferentiering, fordi det også er nødvendigt at være ajourført for os på en lille skole som Vanderup, siger Karen.

Lige nu lærer Karens historieklasser, der består af 4., 5. og 6. klasse, om Jelling-kongerne. Normalt ville 3. klasse også være med, men i år er der ingen elever i 3. klasse.

- Jeg tager 5. klasser-eleverne og sætter dem sammen med en fra 4. klasse eller en fra 6. klasse. Det går op. De får måske til opgave at gå ind på en hjemmeside og sammen finde svarene på nogle spørgsmål, siger hun og fortsætter:

- Jeg ved, hvilke grupper jeg skal hjælpe, og hvem, jeg kan sige til, at det skal de selv prøve at finde ud af.

Ind i mellem den differentierede undervisning læser hun sagn for hele klassen, blandt andet det om Kong Skjold og det om Kong Vermund og Uffe hin Spage.

Multirum

Når eleverne skal have sløjd, bliver de sammen med Steen Torben Arnkjær kørt til Store Vi Danske Skole og bruger sløjdlokalet der.

- Vi er heldige, at vi har en god gymnastiksal og en masse udenoms-plads her, siger Karen.

Inde i de to store klasseværelser gemmer skabene langs endevæggene på udstyr til håndarbejde, formning og natur og teknik, så rummet hurtigt kan transformeres til et faglo-kale.

Oven på er der et bibliotek, hvor Pia Erichson netop har engelsk med de fem 4.-klasser elever.

- Det er en ugentlig luksustime i begynderengelsk, som vi hvert år prøver på at få plads til i skemaet, siger Karen.

- I tysk, dansk, engelsk og matematik er eleverne altid sammen flere klassetrin ad gangen, siger Karen Hansen og fortæller, at børnene også gerne må bruge lærerværelset til

gruppearbejde, eller hvis de bare vil have lidt ro. De accepterer, at det er lærernes arbejdsplads, og at de ikke må flytte på papirbunkerne. En lukket dør betyder, at de ikke må forstyrre.

Færre elever

Vanderup Danske Skole havde tidligere 30-35 elever og fire lærere, men i dag er der kun 22 elever. Lige nu er der ingen elever i hverken 1. eller 3. klasse, men efter sommerferien begynder to børn i første klasse, og det ser ud til, at der er seks-syv børn til den 1. klasse, der begynder efter sommerferien i 2016.

Faldet i antallet af elever har også betydet, at lærerstaben er skåret ned fra fire til tre. En lærer gik på pension i september sidste år, og Pia Erichson, som er på nedsat timetal, kom tilbage fra barsel for en måned siden.

Lige nu er der ikke elever nok til en fuld arbejdsdag for tre lærere, men skolerne hjælper hinanden indbyrdes.

- Vi har et rigtig godt samarbejde med naboskolerne i Store Vi og Trene-Skolen i Tarp. Hvert forår står vi skoleledere i tæt kontakt med hinanden for at afstemme vores timetal. Hvis vi kommer i bekneb med ikke at have timer nok til vores lærere eller står med timer i overskud, hjælper vi hinanden, siger Karen og fortæller, at det er derfor, at Steen Torben Arnkjær i dette skoleår underviser Store Vi-eleverne i sløjd to timer to gange om ugen.

Besøg på børneværelset

Alle elever får besøg hjemme i 1. eller 2. klasse af Karen Hansen og Steen Torben Arnkjær.

- Til at begynde med er de lidt ge-

nerte, men når de viser os deres værelse og deres kæledyr, bliver de helt vilde, siger Steen og tilføjer:

- Det er sjovt at se dem på hjem-mebane.

Der bliver også tid til en kop kaffe og en snak med forældrene.

De to er overbeviste om, at der snart kommer flere børn til Vanderup, blandt andet fordi byen nu har fået en stor købmand efter at have været uden en dagligvarebutik i flere år.

- Jeg tror, at mange børnefamilier har afholdt sig fra at bo i Vanderup, fordi de ikke hurtigt kunne købe en liter mælk og æg, siger Steen Torben Arnkjær, og Karen Hansen supplerer: - Vanderup er Sydslesvigs navle. Vi ligger lige ved siden af B200, og det er nemt for forældre, der skal på arbejde i Flensborg eller Husum.

Hurtige beslutninger

På en stor skole lærer man ikke børnene at kende på samme måde som på en lille. Det mener Steen Torben Arnkjær, der også synes, at beslutningsvejene kan være for lange på en stor skole.

- Hvis jeg siger: Du Karen, jeg synes ikke, vi skal kaste med snebolde i skolegården, men kun på legepladsen, så siger hun ja, og vi ved det alle tre samtidig, siger Steen, der har en baggrund som investeringsrådgiver og butiksejer, inden han blev lærer.

- Her kommer beslutningerne ikke oppefra, vi snakker om tingene, siger han og fortæller, at han også godt kan lide, at de kender børnenes familier og følger med i alt fra fødsel til død.

- Vi er tæt på samfundet og ved, hvis der er problemer i en familie, siger han.

At lærerne må bruge ekstra tid

Joann Kloock, Gaia Sydow og Yara Cardel udgør tilsammen tre af de fire piger i 6. klasse. Deres klassekammerat Ronja er syg i dag. De kan godt lide, at de kender alle på skolen.

- Det gør man ikke på store skoler, siger Yara og tilføjer, at hun synes, at det er hyggeligt.

- Her kender vi også hinandens hemmeligheder, siger Joann.

- Og vi kan lege sammen alle sammen, siger Gaia.

At gå på en så lille skole, at klasserne er slået sammen, betyder, at de nogle gange lærer noget, der er lidt for nemt for dem, andre gange noget, der er lidt for svært. Lærerne fortæller også nogle gange, hvad vi skal gå i gang med i næste time, fortæller Gaia.

- Nogle gange må vi også vente lidt på hinanden siger Gaia. Ventetiden bruger Joann tit til at høre efter, hvad de andre får fortalt, mens de andre måske læser lidt.

Forsøg: Små og store elever sammen

- Syv danske kommuner skal være med i et forsøg, hvor de må blande eleverne fra 4. til 9. klasse i særlige klasser. Det kan være efter modenhed, interesse og evne til at lære nye ting.

- Forsøget begynder efter sommerferien og strækker sig over tre år. De syv kommuner er Ikast-Brande, Fanø, Frederiksberg, Greve, Haderslev, Odense og Silkeborg Kommune.

på at forberede sig i fag, de ikke har linjefag i, sker også på større skoler. Men på Vanderup Skole mener lærerne, at det bliver opvejet af, at de går til færre møder, og at møderne er kortere.

- Når vi for eksempel skal give karakterer, sætter vi os sammen alle tre, og i løbet af en eftermiddag er vi blevet enige, siger Steen, der også er med i flere udvalg.

- Grundlæggende skal man kunne lide hinanden på en lille skole, bryder Karen Hansen ind og tilføjer:

- Hvis vi ikke harmonerede, ville det ikke være sjovt.

- Vi har samme engagement, siger Steen, mens Karen tilføjer:

- Ja, og tillid.

En dreng kigger ind for at finde noget, han skal bruge. Både de små og de store arbejder med nogle opgaver, mens 4. klasse har engelsk alene sammen med Pia Erichson.

Annelise Mølvig

Politikere afgør, hvordan samfundet skal være

Indflydelse

Den tidligere skolelærer, Flemming Meyer, nu medlem af landdagen for Sydslesvigsk Vælgerforening, SSW, talte i 1,5 time om alt fra mindsteløn til madvarekvalitet. Det gjorde han for 9. klasserne på Læk Danske Skole.

Efter at have talt om, hvad SSW, er, sagde Flemming Meyer:

- Hvis vi vil have indflydelse, er det vigtigt, at vi har vores eget parti.
- Han fortalte, at mindretallet betaler skat i Tyskland lige som alle andre, og mindretallets børn går i skole.
- Derfor skal den tyske stat betale jeres skolegang, selv om I går i danske skoler, sagde han og fortsatte:
- For at få del i de penge er det nødvendigt at sidde med ved bordet.
- Derefter spurgte den tidligere skolelærer eleverne om, hvad politikerne ellers beslutter. Det første emne blev mindsteløn.
- Forskellen mellem rig og fattig bliver større. Nogle tjener ikke nok, selv om de går på arbejde, sagde han.
- En elev spurgte, om mindstelønnen ikke var en narresut, og sagde, at ingen kan leve den.
- Den er en begyndelse, svarede Meyer og fortalte eleverne om det danske arbejdsmarked, hvor arbejdsgiver og arbejdstager selv aftaler løn- og arbejdsvilkår.
- Eleverne spurgte om sundhed, og Flemming Meyer fortalte om små sygehuse, der måske ikke altid kan give en tidssvarende behandling, om manglen på læger på landet. Han fortalte, at det var vigtigt at have et offentligt transportsystem og talte om lovgivningen. Her fik eleverne at vide, at der er flere regler i Tyskland end i Danmark, og at det tyske retssystem bygger på gamle romerske

love, mens det danske bygger på Jyske Lov.

Uddannelse, fællesskoler, integration, børnehavernes udvikling fra opbevaringssteder til at være en del af uddannelsesforløbet, om levestandard, madkvalitet, internet til de små samfund. Hele tiden spurgte Flemming Meyer eleverne, hvilke områder politikerne skal tage stilling til – og de svarede tilbage med vidt forskellige emner.

De fik også lidt at vide om Flemming Meyer selv. Blandt andet, at han har fire børn og ti børnebørn.

- Hvis det danske mindretal skal blive til flertal, må vi jo gøre noget ved det, sagde han og fortalte også eleverne, at han står op hver dag klokken 05.30. Kører hjemmefra klokken 06 og først er hjemme igen mellem 22 og 23. Siden han kom ind i landdagen, har han kørt 70.000 kilometer om året.
- Eleverne sad koncentreret og lyttede i halvanden time. Ænsede end ikke ringklokken.
- Det er interessant at høre og spændende, at en politiker kommer ud på skolen og fortæller os, om det rigtige liv, og hvordan tingene bliver bestemt, sagde Brian Lamm fra 9. klasse bagefter. Han var også glad for at få indblik i SSW og vil måske selv en dag beskæftige sig med politik.
- Det er spændende at se, hvad der er vigtigt for samfundet, synes han.

Annelise Mølvig

FOTOS: ANNELISE MØLVIG

Brian Lamm var blandt de elever, der havde spørgsmål til landdagsmedlemmet.

“ For at få del i de penge er det nødvendigt at sidde med ved bordet.

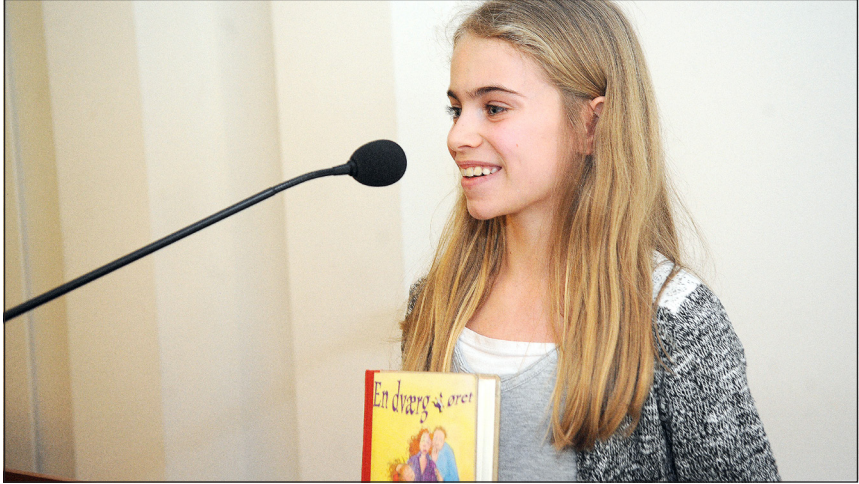
Flemming Meyer,
Landdagsmedlem, SSW

Flemming Meyer, landdagsmedlem for SSW, fortalte eleverne om alt det, politikerne beskæftiger sig med.

Sydslesvigs bedste oplæser

FOTO: POVL KLAUSEN

Til april skal Mette Stevn Klausen kæmpe i Vejle for at vinde titlen som Danmarks bedste oplæser.

Mette Stevn Klausen fra 5. klasse på Hiort Lorenzen-Skolen blev kåret som den bedste oplæser af de ti, der var nået frem til finalen på Dansk Centralbibliotek i Flensborg.

24. april skal hun repræsentere Sydslesvig til Danmarks mesterskaberne i oplæsning på Vejle Bibliotek.

Til daglig kan Mette godt lide at læse bøger. Helst sjove bøger på dansk.

Hendes klasselærer, Kim Voss, fortæller, at han altid træner oplæsning med sin 5. klasse, inden mesterskaberne finder sted. Først skal børnene præsentere deres bøger for hinanden og læse op i små grupper, derefter bliver nogle af eleverne udtaget til at stå på scenen og læse højt for de andre.

- De har ikke kun trænet oplæsning i dansktimerne, men også sammen med deres tysklærer Dagmar Poulsen, siger han og fortæller, at det at læse højt fremfor kun at læse for sig selv, giver eleverne lidt ekstra.
- Jeg tror, at også de knap så stær-

ke læsere vinder ved læsetræningen. Kammeraterne ved, at de skal komme med positiv respons til alle.

I alt ti elever nåede frem til finalen i Flensborg. Dertil kom deres kammerater og klasselærere samt dommerne – i alt 200 mennesker, og der blev hujet og heppet.

Mette nøjedes ikke kun med at læse højt i timerne. Hun bad også sin familie lytte til hende, så hun kunne få input til, hvad hun kunne gøre bedre.

- De foreslog blandt andet, at jeg ud over mine ansigtsudtryk også bruger mine hænder, når jeg læser op, siger Mette. Ved finalen i Flensborg læste hun op fra Christine Nöstlingers bog »En dværg i øret«. Den vil hun også bruge, når hun skal læse i Vejle.
- Jeg er lidt nervøs, men jeg glæder mig, siger hun.
- Ifølge dommerne var niveauet meget højt, og at det havde været meget svært at finde den endelige vinder.

Annelise Mølvig

Når eleverne ikke spillede volleyball fulgte de med i de andres kampe.

Heksen Katharina Andresen, 7. klasse, første år på efterskolen.

- Det er sjovt, og så er det sport, siger hun og forklarer, at hendes hold fik ideen til Snehvide og dværgene, fordi de er to piger og syv drenge i klassen.

FOTOS: ANNELISE MØLVIG

Piraten Jakob Johannsen, 8. klasse, andet år på efterskolen.

- Det er flot, og sjovt at spille med vennerne.

Stordyst på ungdomsskolen

Temadag

55 elever deltog i husmesterskaberne på Ladelund Ungdomsskole. Disciplinen var volleyball spillet med en kæmpebold, men eleverne kæmpede om at få flest point i flere kategorier.

Idrætsspassere, Frauenknaller, Gentlemen. Eleverne på Ladelund Efterskole var delt op i seks grupper, som de selv havde givet navne. De øvrige var Butterflies, Snehvide og de syv små dværge samt Pirotts af Ladelund. Sidstnævnte blev vindere af husmesterskaberne på skolen.

Det drejede sig ikke kun om at vinde over de andre i volleyball med gul gymnastikbold i badeboldstørrelse. Grupperne fik også point for sammenhold, udklædning og motivation.

Idrætsspæsserne klarede sig bedst sportsligt, men blev overhalet i de andre kategorier.

De tidligere år har eleverne dystet i billard, skak, karaoke, mountainbike og lignende. Hver elev kunne deltage i to discipliner, men i år ville lære Nicole Stapel prøve noget nyt.

- Er det en succes, fortsætter vi.

Hvis ikke, kan vi jo gå tilbage til det gamle, siger hun, mens hun bruger en pause på at prikke ventilationshuller i plastik-guldhatten, hun skal have på.

En ting er sikkert: Volleyball-dagen kræver mere forberedelse, har hun opdaget. Blandt andet har lærerne fundet mange af de ting frem, som eleverne har brugt i deres udklædning.

Det er tredje år, Julie Reinhardt fra 9. klasse går på Ladelund Efterskole.

- Det er sjovt, fordi alle er motiverede, og der sker sjove ting, siger Julie og tilføjer:
- Det er godt til teamwork, og så er lærerne med.
- Hun synes, at de gamle husmestermesterskaber var mere forvirrende, fordi de var meget opdelt.
- Her er vi samlet og kan se de andre, siger hun.

Annelise Mølvig

Ladelund Ungdomsskole

- Ladelund Ungdomsskole har 55 elever i dette skoleår. Alle kommer fra Sydslesvig.
- Efter sommerferien begynder 60 elever, heraf to fra Danmark. Der er ni på venteliste.
- For at komme i betragtning til skoleåret 2016-2017 skal man melde sig til senest 1. marts 2016. Eleverne bliver optaget i den rækkefølge, de melder sig til.

Stefan Seidler er ansat af delstatsregeringen. Når den går af, slutter hans job også, men han er sikker på, at der hurtigt viser sig noget andet.

CV

- 1998-2001 Formand SSW-Ungdom, aktiv i SSW og udpeget til at repræsentere partiet i flere udvalg i Flensborg byråd
- 2000 student fra Duborg-Skolen
- 2001 militærnægter hos SSF og SdU i Flensborghus
- 2008 Udviklingskonsulent i det dansk-tyske INTERREG-sekretariatet
- 2010 Chefudviklingskonsulent i Region Syddanmark med ansvar for samarbejdet med Slesvig-Holsten
- 2014 Slesvig-Holstens kommitteret / koordinator for samarbejdet med Danmark

Tidligere Duborg-student er politisk bindeled mellem Slesvig-Holsten og Danmark

Portræt

Den slesvig-holstenske regering har ansat sydslesvigeren Stefan Seidler til at fremme samarbejdet mellem de to lande politisk på områder som økonomi, infrastruktur, forskning og kultur.

Stefan Seidler, koordinator for samarbejdet mellem Danmark og delstaten Slesvig-Holsten, ansat af delstaten.

Jobbeskrivelsen er enkel: Sørg for, at den slesvig-holstenske regering og Danmark kommer til at spille bedre sammen både på regeringsniveau og på kommunalt og regionalt niveau.

Stefan Seidler blev ansat for otte måneder siden af justits-, kultur- og Europaminister Anke Spoorendonk for at varetage regeringens interesser i Danmark. Siden den dag har han kørt 25.000 kilometer i sin egen bil, et ukendt antal i ministeriets biler og dertil kommer utallige timer i toget enten til København eller Berlin.

- Hvis jeg selv skal sige det, så har vi allerede nået en del af de mål, som jeg havde sat for arbejdet, da jeg blev ansat, siger Stefan Seidler fra sit kontor i baghuset til det imponante justitsministerium. Han mener, at det er hans opvækst i den dansk-tyske grænseregion og hans interesse for de dansk-tyske samfund, der har kvalificeret ham til jobbet. Mere end hans opvækst i mindretallet.

- Det dansk-tyske samarbejde er kommet op på et nyt niveau. Det handler ikke længere kun om at tale om mindretallene. Vi taler om samarbejde på benhårde områder som økonomi, uddannelse og forskning, mobilitet hen over grænsen, trafikplanlægning og infrastruktur, siger Stefan Seidler og tilføjer:

- Bortset fra SSW, så er det ikke områder, mindretallene beskæftiger sig særligt meget med.

Mere end kaffebords-snak
Stefan Seidler lægger en ny 18 si-

“ Min sydslesvigske baggrund har betydet, at jeg bevidst har kunnet udnytte mine danske og tyske færdigheder til at komme videre.

Stefan Seidler

der lang rapport med titlen »Rammeplan for det dansk-tyske samarbejde« på bordet. Den står han bag. Efter Anke Spoorendonks forord indledes rammeplanen med ordene »Danmark er Slesvig-Holstens tætteste nabo og ... vores vigtigste partner ...«.

- Vi har lige haft danske aktører fra det sundhedsøkonomiske område på besøg hernede. Først så de, hvordan de på Franziskus-hospitalet som noget helt nyt opererer for prostatakræft ved hjælp af en 3D-animations-teknik, som man ikke kender i Danmark, siger Stefan Seidler og fortæller, at danskerne dernæst besøgte en virksomhed, der laver små knogleimplantater, der bliver sat fast med små skruer. Det knoglestøv, der kommer, når man borer i en knogle, vil firmaet gerne opsamle og bruge i en knoglebank.

- Firmaet manglede en samarbejdspartner, der vil arbejde på at udnytte knoglebanken til at danne nye knogler ud fra. Odense Universitet bød ind og sagde, at det ville man gerne være med til at udvikle, siger Stefan Seidler.

Et andet område, han satser på, er energi.

- Der er folk både nord og syd for grænsen, der er supergode til at forske i energi. Vi skal have pushet dem til at arbejde sammen og danne et fælles dansk-tysk sekretariat, siger Stefan Seidler.

Nogle gange kommer projekterne til ham. Andre gange opsøger han folk.

- Jeg ringer måske til en og spørger, om vedkommende ikke vil drikke en kop kaffe og fortælle om, hvad

han arbejder med, siger Seidler og fortsætter:

- Så siger han måske »Jamen, det er jo hemmeligt, men vi mangler en partner fra den anden side af grænsen«.

Der findes allerede store fælles dansk-tyske netværk. Dem ønsker Stefan Seidler at udnytte endnu mere.

- Hvis vi ikke kigger på vores fælles styrker, ender det hele nemt i sønderjysk kaffebord, siger han og tilføjer:

- Jeg vil gerne have dem til at se på, hvad hvordan de kan være med til at udvikle området, hvis de samler kræfterne.

Styrk dobbeltheden
Stefan Seidler er taknemmelig for sin opvækst i mindretallet og det, mindretallet og dets foreninger har givet ham. Han har bevidst brugt sin dobbelt-sprogethed og sin dobbelt-kulturelle baggrund, når han har flyttet sig til et nyt job.

- Det giver en anderledes måde at reagere på, at man efter behov og situationen kan tage en dansk eller tysk hat på, siger han og så gerne, at flere i det sydslesvigske system gjorde opmærksom på den kvalitet.

- Der er meget andet end kultur og folkedans. Sydslesvigeren kan begå sig i to samfund. Jeg synes, at institutioner, foreninger og skoler skulle dyrke det mere, siger han og fortsætter:

- I stedet for kun at fokusere på, om man skal læse eller være håndværker, så burde studievejledere og karriererådgivere fokusere på, at det kan lade sig gøre i begge systemer,

FOTOS ANNEISE MØLVIG

Stefan Seidler er gennemsnitligt i Kiel to-tre dage om ugen, men reelt kan han sidde der en hel uge, mens han den næste uge slet ikke er der.

og at det er muligt at springe mellem de to systemer.

Politisk aktiv i to lande
Også hans politiske arbejde i såvel Danmark som i Slesvig-Holsten har været med til at kvalificere ham til jobbet, mener han.

Som gymnasieelev var han formand for Sydslesvigsk Vælgerforenings Ungdom, SSW-U. Da han læste statskundskab i Aarhus, blev han først næstformand for Radikal Ungdom, dernæst aktiv i Radikale Venstre blandt andet som kandidat til både Folketinget og Europaparlamentet.

Det var hos de radikale, at han

mødte sin kone, Marianne, der kommer fra Nordjylland. Parret bor i Vejle, har to piger på fem og syv år. Marianne er gymnasielærer i matematik og fysik i Vejle, og Stefan kører to-tre gange om ugen ned til ministeriet i Kiel, mens han resten af tiden enten arbejder hjemme eller er i København eller i Berlin eller et andet sted.

- Vi har besluttet at blive boede i Vejle, hvor vi bor i skoven. Ofte går rådyrene ind i haven og forleden så jeg en grævling fra mit vindue. Desuden ligger Vejle centralt i forhold til København og Berlin samt regionen, siger han.

Annalise Mølvig

Kamelen kom til sidst

Kor

Det Sydslesvigske Korstævne for elever handlede i år om, at alle skabninger på jorden har en værdi. Børnene sang en fortælling om, at Gud glemte at skabe kamelen.

Husum. - Hæftet ned, kære børn! Husk, I må ikke holde sanghæftet op foran hovedet. Publikum skal kunne se jeres ansigter. Og husk: I skal ikke stirre på publikum, I skal synge for dem, sagde korinstruktør Sisse Skovbakke.

Det var de sidste instruktioner, hun gav koret i Husum, inden de skulle synge for små 300 gæster og skoleelever på Husum Danske Skole torsdag den 12. marts

Koret i Husum bestod af 140 skoleelever. De kom fra Hiort Lorenzen-Skolen, Treia Danske Skole, Bredsted Danske Skole, Uffe-Skolen i Tønning, Hans Helgesen-Skolen i Frederikstad og Husum Danske Skole.

Eleverne sang fem sange, der handlede om dengang, Gud skabte jorden og alt liv. I stykket skete der bare det uheldige, at Gud glemte at skabe kamelen. Derfor skabte han den til sidst.

Da han så skulle til at skabe den, var der ikke så meget mere tilbage at give af. Det er derfor, den fik gule tænder og pukler.

- Du er måske ikke særlig køn, men her på jorden har vi alle hver især styrker og værdier. Du kan

blandt andet bevæge dig over lange afstande i tørre egne, og så har du meget smukke øjenvipper, hviskede Gud kamelen i øret, da han havde givet den liv, fortalte Sisse Skovbakke børnene.

Sangglade børn

Det er fjerde gang, Sisse Skovbakke er i Sydslesvig, og det er anden gang, hun er i Husum. Hun glæder sig hvert år til at instruere de sydslesvigske børn til korstævnerne. Hun synes, de har større glæde ved at synge end i Danmark.

- Sang må fylde meget mere i hverdagen her. Børnene har en mere rutineret tilgang til det at synge. Det er en fornøjelse, siger hun.

Selv det, at de store elever deltog som aktivt lyttende publikum, synes hun var enestående. Det kender hun heller ikke fra Danmark.

- Det betyder altid meget for de små børn, at de store elever deltager som publikum, siger hun.

Dagen før blev musikstykket opført på Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg. Her var det ligeledes Sisse Skovbakke, der instruerede børnene.

Georg Buhl

FOTO: GEORG BUHL

Salmedrengene

FOTO: ANNELISE MØLVIG

Declan Mischke, Lennart Bautze og Robert Stelzer fra 7A på Jes Kruse-Skolen har brugt to-tre musiktimer på at analysere teksterne og synge dem. Det er ok at synge salmerne, men træls at vi skulle køre helt til Flensborg, synes Lennart Boutze.

Salmer og brød til 300 skoleelever

Salmesang

Det er sjovere at synge end at læse. Nej, det er sjovere at læse end at synge. Meningerne blandt 6. klasse på Hiort Lorenzen-Skolen er delte.

Sammen med 300 andre 6. og 7. classes elever fra fem sydslesvigske skoler indtog de Ansgar Kirke for at synge fem salmer og lytte til biskop Marianne Christiansen, Haderslev Stift.

- Hver dag skal vi læse 20 minutter, men i hele den sidste uge har vi læst salmerne og sunget dem som karaoke, fortæller Rune Carstensen. Det er ham, der mener, at det er sjovere at synge end at læse. Ved siden af ham sidder Kevin Schwenker. Han er ikke i tvivl, han vil hellere læse end at synge.

Efter velkomsttalen bad to elever indgangsbøn. Da de satte sig, kvitterede eleverne med stor klapsalve.

- Det er dejligt, I er her, sagde biskop Marianne Christiansen, og fortsatte:

- Men jeg vil opfordre jer til ikke at klappe, fordi det jo er jer selv i klapper af.

Derefter sang eleverne »Vi kommer til din kirke, Gud«, og biskoppen talte om, at i kirken er der både sørgelige sange og historier.

- De sørgelige minder en om, at

FOTO: LARS SALOMONSEN

Fem skoler deltog i salmesangen. Det var A. P. Møller, Jes Kruse-, Hiort Lorenzen-, Jens Jessen- og Duborg-Skolen. Rekorden var 62 elever fra Jens Jessen-Skolen, men de andre lå lige efter i antal.

andre har haft det lige som en selv, og nu skal vi synge en historie om Jesus, hvordan han kom og levede på jorden og hvordan han gik i døden.

Men inden orgelet satte i gang, fik eleverne besked på at rejse sig op.

- I synger bedre, når I står op, sagde biskoppen.

Da biskoppen tale om »brødet vi deler ved det fælles måltid«, delte provsten og de to børne- og ungdomspræster brød ud til alle 300.

Annelise Mølvig

Rekordmange deltagere til »Grøn Festival 2015«

Festival

Førskolebørn og skoleelever vil 6. maj præsentere deres forslag til bæredygtige projekter. Det sker på A.P. Møller Skolen. I alt har 1600 meldt sig til.

40 hold fra 25 institutioner er i gang med at forberede et projekt til Grøn Festival 2015. Det er lige fra førskolebørn til gymnasieklasser. I alt har 1600 børn og elever samt 150 voksne meldt sig til dagen.

- Det er rekord, siger Kirsten la Cour, der er konsulent i Dansk Skoleforening og tovholder på Grøn Festival 2015.

På festivalen vil børnene vise hinanden de projekter, de har arbejdet med. Temaet er miljømæssig bæredygtighed.

- Skoleforeningen har meldt sig til Friluftsrådet, og derfra har vi fået en masse fornemt materiale, som kan inspirere skoleeleverne og underviserne, siger Kirsten la Cour og fortæller, at der er specielt materiale til dagsinstitutionerne. Det hedder »Det grønne spirer«.

Gennem Friluftsrådet kan klasserne melde sig på en international linje, eco-schools.

- Her kan de arbejde sammen med klasser henne i Australien, oppe i Skagen eller nede i Paris, siger Kirsten la Cour og fortæller, at der er frit slag. Nogle laver måske

solar-biler, der kan køre hurtigt, andre arrangerer en modeopvisning af bæredygtigt tøj.

De 40 hold vil vise plancher og modeller om affald, bæredygtig udvikling, økologisk produktion, vand, energi, natur, klimaforandringer og biavl, oplyser Kirsten la Cour og fortæller, at miljøminister Harbeck vil besøge udstillingen, ligesom der vil komme repræsentanter fra Friluftsrådet.

Det er Kirsten la Cours opfattelse, at festivalen kan være med til at give børnene en forståelse af, at de selv har indflydelse på fremtiden.

- Ofte ved børn en masse, der gør dem usikre på fremtiden, men gennem Grøn Festival viser vi, at der mulighed for selv at handle, siger Kirsten la Cour og tilføjer: - Jeg tror på, at undervisning er med til at ændre adfærd.

Festivalen er den 6. maj fra klokken 9.00 til 13.15. Alle er velkomne.

Grøn Festival finder sted hvert 5. år. Sidste gang var i 2010 på Spejdergården Tydal, dengang hed festivalen »Energi Festival«.

Annelise Mølvig

Navn: Morlyn Marion Albert, 36 år

Job: Leder af Frederiksstad Børnehave og Drage Børnehave siden 1. marts

Familie: Dreng på 14. Efter at have boet alene med min søn i ni år, er vi nu flyttet sammen med »min prins«.

Bosat: Langstedt. Hus lige ned til Trene ved siden af skoven.

Baggrund: Var leder af Bredsted Børnehave, men ved siden af jobbet pendlende jeg 2010-11 til København og tog en suppleringsuddannelse. Derefter søgte jeg orlov og læste til kandidat i pædagogisk psykologi i Århus og var havde sideløbende vikariater i mange af de dejlige daginstitutioner i Sydslesvig. I 2013 blev jeg ansat som pædagog i Frederiksstad/Drage Børnehave. Desuden holder jeg oplæg og underviser freelance, blandt andet kører jeg lige nu et forløb for pædagogmedhjælpere om at implementere læreplaner i det daglige pædagogiske arbejde.

Hvorfor ville du læse videre: Jeg har tit stået som leder og tænkt, at jeg godt ville have flere redskaber. Desuden har jeg altid haft lyst til at læse psykologi, men vidste, at jeg ville ud og arbejde med mennesker først. Da så den nye uddannelse i pædagogisk psykologi blev oprettet, matchede den min bagage.

Hvorfor har du søgt jobbet: Jeg elsker arbejdet med børn, og jeg elsker udfordringer - og så kender jeg jo kollegerne og børnene. Jeg synes også, at det er spændende at være med til at beslutte, hvordan fremtiden for Frederiksstad/Drage Børnehave og Vuggestue skal være. Lige nu har vi max overbelægning, idet alle børnene fra Drage og Frederiksstad er samlet i Frederiksstad - 44 børnehavebørn og 10 vuggestuebørn. Det skyldes, at Drage Børnehave blev ødelagt, da et træ væltede ned over huset. Børnehaven er nu renoveret, men det er endnu ikke afgjort, hvordan vi skal bruge den fremover. Samtidigt skal vi til at shine legepladsen i Frederiksstad op, så det bliver alt sammen spændende projekter.

Din fritid: Selv om jeg de sidste år har haft mindre fritid, og vi begge har gang i mange projekter, så er vi meget ude i naturen sammen med vores hund og udnytter også ethvert tidspunkt til at komme af sted med vores autocamper. Jeg nyder familietiden. Når jeg skal stresses af, tager jeg gerne mine løbesko på og nyder vores dejlige beliggenhed, eller vi tager til svømning. Vi er også tit sammen med venner og familien.

Navn: Linda Skrydstrup, 36 år

Job: Leder af Egernførde Børnehave fra 1. april

Familie: Dreng på 13 år. Er netop flyttet sammen med min kæreste i Egernførde, efter at vi i to år har pendlet mellem mit hus i Rickert ved Büdelsdorf og hans i Egernførde.

Hvorfor har du søgt jobbet: Har i syv år været leder for børnehaven i Askfelt. Det var et forsøg, men de to børnehaver ligger for langt fra hinanden og leverer også børn til hver sin skole. Derfor besluttede jeg at stoppe som fællesleder og i stedet søge jobbet i Egernførde.

Uddannelse: Har taget fire moduler i diplomuddannelsen for ledere, samt kurser i coaching og konfliktløsning samt diverse sprogkurser. Derudover er jeg uddannet til at vurdere, om familiekriser kan skade de involverede børn, og jeg har søgt om flere kurser inden for det område.

Fritid: Jeg har i mange år været medlem af SdUs bordtennisudvalg, og de sidste tre år af SdUs bestyrelse, desuden dykker jeg meget. Senest var jeg været i Kroatien og Egypten, men jeg kan også godt lide at dykke her ved Egernførde. Blandt andet inde under molen, hvor der er rigtig mange fisk at se, for eksempel stenbider. Jeg nyder også at køre på min motorcykel, men vi tager nu mest campingvognen, når vi skal på ferie. Tidligere spillede jeg også meget bordtennis, men det kan mit knæ ikke mere.

